

Werkwoordspelling 2

Werkboek

Werkwoordspelling 2

Werkboek

COLOFON

Auteur

Frank Pollet

Illustraties

Liza-Beth Valkema

Basisvormgeving

LS Ontwerpers bno, Groningen

Omslag illustratie

Metamorfose ontwerpen BNO, Deventer

Ontwerp omslag

Eduardo Media

Ontwerp binnenwerk

Aigu Ontwerpstudio, Dronten

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 063 1492 2

Tweede druk, eerste oplage, 2019

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2010

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO₂-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Het juist schrijven van werkwoordsvormen is soms best lastig. Als je de tijd neemt om te onderzoeken welke regels van toepassing zijn, wordt het al een stuk eenvoudiger. De oefeningen in dit boekje bestaan uit grapjes, raadsels en versjes, waarbij jij de juiste werkwoordsvorm moet proberen in te vullen.

Om te weten welke regels je moet toepassen bij het juist schrijven van een werkwoord, moet je eerst weten in welke vorm het werkwoord staat. Als het werkwoord persoonsvorm is in de zin, kun je de regels voor de TEGENWOORDIGE of VERLEDEN TIJD toepassen.

persoonsvorm

Hoe vind je in een zin de **persoonsvorm**?

Dat doe je zo: maak van de zin een vraagzin.

Het eerste werkwoord in de vraagzin is dan de persoonsvorm (pv).

Voorbeeldzin: *Jaap hoort zijn zusje in de kamer spelen.*

We maken er een vraagzin van: *Hoort Jaap zijn zusje in de kamer spelen?*

In de voorbeeldzin staan twee werkwoordsvormen.

Uit de vraagzin wordt duidelijk, dat *hoort* pv is en *spelen* niet.

onderwerp

Het **onderwerp** bij de persoonsvorm (wie of wat doet het?) bepaalt de vorm van het werkwoord.

In het volgende schema vind je de belangrijkste regels voor de tegenwoordige tijd.

ONDERWERP	PERSOONSVORM	TEGENWOORDIGE TIJD
ik	ik-vorm	ik hoor, ik vind
jij of je achter de pv	ik-vorm	hoor jij , vind je
jij of je voor de pv	ik-vorm + t	jij hoort, je vindt
hij, zij, u, het, men, Jaap, de vrouw	ik-vorm + t	hij hoort, zij vindt, men neemt, Jaap werkt, de vrouw wacht (hier is één t genoeg)
wij, jullie, zij, ze, de mensen, alle vogels	hele werkwoord (infinitief)	wij horen, jullie vinden, zij/ze zeggen, de mensen werken, alle vogels fluiten

1 In het dorpje Melkebeek (gaan) gaat een indiaan naar het gemeentehuis omdat hij zijn naam (willen) wil laten veranderen. De ambtenaar (zijn) is een vriendelijke man. Hij (uitnodigen) nodigt de indiaan uit om te gaan zitten, (aanbieden) biedt hem een kopje thee aan en (vragen) vraagt: 'Meneer de indiaan, hoe (heten) heet u nu?' De man (kijken) kijkt de beambte recht in de ogen en (antwoorden) antwoordt ernstig: 'Ik (heten) heet Adelaar-die-uit-de-lucht-valt.' De ambtenaar (noteren) noteert het ijverig. Dan (stellen) stelt hij de vraag: 'Hoe (willen) wilt u eigenlijk heten?' De indiaan (zeggen) zegt vastberaden: 'Plof!'

2 Jessie (wandelen) wandelt met haar man en baby door de winkelstraat. Opeens (schrikken) schrikt ze hevig. Ze (trekken) trekt aan de arm van haar man en (gillen) gilt: 'Bert! Bert! Dit (zijn) is ons kindje helemaal niet!' Bert (lijken) lijkt niet eens geschrokken, want hij (zeggen) zegt rustig: 'Je (hebben) hebt gelijk, Jessie, maar dit (zijn) is wél een veel mooiere kinderwagen!'

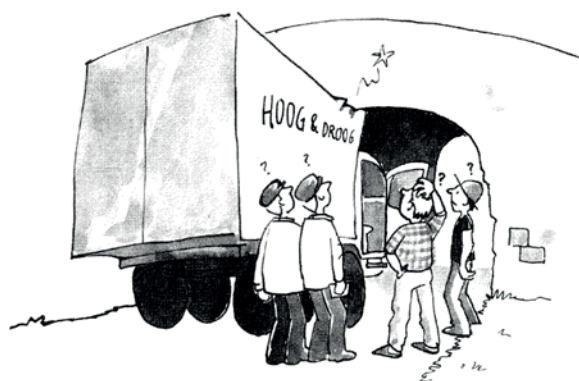
3 Op een dag (*binnenlopen*) **loopt**..... Koen, een jonge arbeider, met knikkende knieën het kantoor van de directeur **binnen**..... en (*vragen*) **vraagt**..... : ‘Meneer de directeur, (*kunnen*) **kan**..... ik alstublieft, indien het mogelijk (*zijn*) **is**..... , als u me toestemming (*willen*) **wilt**..... geven, vrijdagmiddag vrij krijgen?’ De directeur (*slaan*) **slaat**..... met vlakke hand op zijn bureau en (*brullen*) **brult**..... : ‘Wat?! Vrijdagmiddag (*willen*) **wil**..... je niet werken?! Wat (*mogen*) **mag**..... daarvan dan wel de reden zijn, kerel?’ Koen (*slikken*) **slikt**..... en (*fluisteren*) **fluistert**..... dan: ‘Meneer de directeur, ik (*trouwen*) **trouw**..... vrijdag... en mijn vrouwtje (*zeggen*) **zegt**..... dat ze het leuk zou vinden... als ik erbij kon zijn...’

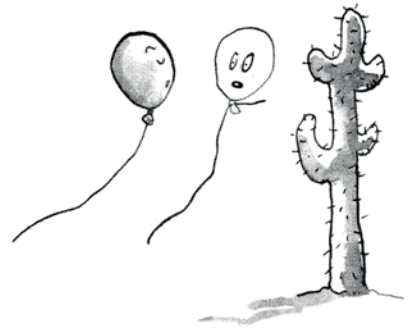
4 Twee Chinezen (*telefoneren*) **telefoneren**..... met elkaar. De ene (*opbellen*) **belt**..... de andere **op**..... en (*vragen*) **vraagt**..... : ‘Hallo, met wie?’ De andere (*antwoorden*) **antwoordt**..... ogenblikkelijk: ‘Ha Wie, met Lo!’

1 Een vrachtwagenchauffeur en zijn bijrijder (*staan*) **staan** met hun vrachtwagen voor een viaduct. De vrachtwagen (*kunnen*) **kan** er niet onder, hij (*blijken*) **blijkt** vijf centimeter te hoog te zijn. De bijrijder (*rondkijken*) **kijkt rond** en (*grommen*) **gromt**: 'Kom, Harry, er (*aankomen*) **komt** geen politie **aan**, we (*vertrekken*) **vertrekken**!' Harry (*zetten*) **zet** de vrachtwagen in beweging, maar die (*komen*) **komt** natuurlijk vast te zitten. Even later (*arriveren*) **arriveert** de politie. Twee agenten (*bestuderen*) **bestuderen** de situatie. Al snel (*glunderen*) **glundert** de ene. Hij (*steken*) **steekt** een wijsvinger in de lucht en (*zeggen*) **zegt**: 'De oplossing (*zijn*) **is** erg eenvoudig: je (*laten*) **laat** gewoon de banden wat leeglopen, dan (*loskomen*) **komt** de vrachtwagen zeker **los**.' Maar Harry (*ophalen*) **haalt** zijn schouders **op** en (*mompelen*) **mompelt**: 'Dat (*denken*) **denk** ik niet, meneer de agent, want die vrachtwagen (*vastzitten*) **zit** bovenaan **vast**, niet onderaan!'

2 Twee ballonnen (lopen) lopen door de woestijn. De ene ballon (roepen) roept :
 'Je (moeten) moet opletten, want hier (staan) staat een cactusssssssssss!
 De andere ballon (brullen) brult :
 'Dat (zijn) is geen probleem.
 Ik (zijn) ben niet BANG!'

3 Na een nachtje stappen (thuiskomen) komt een man heel laat thuis (of (noemen) noem jij het vroeg?).
 Natuurlijk (zijn) is zijn vrouw erg boos. Ze (staan) staat hem woedend op te wachten en (gillen) gilt : '(Beseffen) Besef je wel hoe laat het (zijn) is ?!' De man (wankelen) wankelt op zijn benen. Hij (antwoorden) antwoordt met dubbele tong: 'Natuurlijk (weten) weet ik dat, schatje, het (zijn) is nu één uur!' Nu (worden) wordt zijn vrouw nog bozer. Ze (tieren) tiert : 'Je (liegen) liegt, en je (weten) weet het!' 'Maar, lieveling', (proberen) probeert de man, 'Ik (hebben) heb net de kerkklok één uur horen slaan. Dat (hebben) heb ik zelfs drie keer gehoord!'

1 Jack en Hennie (zijn) *zijn* goede vrienden. Jack (zijn) *is* een giraf, Hennie een hondje dat niet (kunnen) *kan* zwemmen. Op een mooie vakantiedag gaan ze samen naar het zwembad. 'Ik (vinden) *vind* het toch griezelig', (bibberen) *bibbert* Hennie. 'Geen probleem', (geruststellen) *stelt* Jack hem *gerust*, 'Ik (controleren) *controleer* wel even.' Jack (benen) *beent* het water in. Al gauw (hebben) *heeft* hij alleen nog zijn kop boven water. 'En?', (blaffen) *blaft* Hennie. 'Prima, hoor!', (gieren) *giert* Jack terug. 'Je (hoeven) *hoeft* niet bang te zijn, het water (zijn) *is* niet te diep!'

2 De familie Depauw, een boerengezin uit Groningen, (zitten) *zit* aan tafel. 'Wat (eten) *eten* we?', (vragen) *vraagt* boer Depauw die de hele ochtend op het land gewerkt (hebben) *heeft*. 'Boerenkool', (antwoorden) *antwoordt* moeder. 'Wéér boerenkool!', (tieren) *tiert* de boer. 'Dat (bikken) *bikken* we nu al de hele week. Ik (willen) *wil* iets anders op mijn bord! Ik (eisen) *eis* ander eten!' De boerin (buigen) *buigt* het hoofd en (zwijgen) *zwijgt*. Maar haar man (razen) *raast* door: 'Als we dat morgen weer (eten) *eten*, dan (gooien) *gooi* ik het door het raam!' De volgende dag (staan) *staat* er weer boerenkool op het menu. En dus (grabbelen) *grabbelt* de tirannieke boer de pot met boerenkool en (werpen) *werpt* hem naar buiten. Meteen (opstaan) *staat* de zoon *op*, (pakken) *pakt* zijn stoel en (gooien) *gooit* hem door het raam. 'Waarom (doen) *doe* je dat?', (vragen) *vraagt* de boer. 'Eh', (reageren) *reageert* de zoon, 'ik dacht dat we buiten gingen eten...'

③ Voorbij een piepklein eilandje dat geen naam heeft, (varen) vaart een passagiersschip. Op het eiland (springen) springt een man in gescheurde kleren op en neer. Verwoed (zwaaien) zwaait hij met zijn armen. De kapitein van het passagiersschip (wuiven) wuift terug en (glimlachen) glimlacht. Naast de kapitein (verwonderen) verwondert een passagier zich over de hele situatie. De kapitein (verklaren) verklaart :
 ‘Meneer, u (zien) ziet hier werkelijk de vriendelijkste man die ik (kennen) ken. Elke keer wanneer we hier (voorbijvaren) voorbijvaren, (wuiven) wuift die sympathieke kerel naar ons.’

④ Helga en Cindy, twee vriendinnen, (voeren) voeren een bijzonder gesprek. ‘(Zijn) is jouw woning echt zo vochtig?’, (vragen) vraagt Helga die Cindy’s verhalen over haar huis nauwelijks (kunnen) kan geloven. Cindy (zuchten) zucht diep, (steken) steekt haar armen theatraal in de lucht en (huilen) huilt : ‘O ja, wat er in ons huis allemaal (gebeuren) gebeurt, dat (geloven) gelooft geen mens!’ Helga’s ogen (staan) staan wijd open gesperd. Ze (vrezen) vreest dat Cindy elk moment in huilen (zullen) zal uitbarsten. ‘O, ja’, (schreeuwen) schreeuwt Cindy, ‘mijn huis (zijn) is zo verschrikkelijk vochtig dat we vanmorgen een vis in de muizenval (hebben) hebben gevonden!’

1 Tijdens een bankoverval (*grabbelen*) ...**grabbelen**..... Marcel en Udo al het geld dat ze maar (*kunnen*) ...**kunnen**..... vinden bij elkaar. Na een tijdje (*teruglopen*) ...**lopen**..... ze **terug**..... naar hun auto en (*vertrekken*) ...**vertrekken**..... met gierende banden.

Thuisgekomen (*vragen*) ...**vraagt**..... Marcel: 'Wat (*denken*) ...**denk**..... je, Udo, hoeveel (*bedragen*) ...**bedraagt**..... de buit?' Udo (*ophalen*) ...**haalt**..... zijn schouders **op**....., (*gaan*) ...**gaat**..... languit op de bank liggen en (*antwoorden*) ...**antwoordt**..... : 'Ik (*hebben*) ...**heb**..... geen enkel idee, Marcel.' '(*Gaan*) ...**Gaan**..... we ons geld nog tellen?', (*informer*) ...**informeert**..... Marcel.

'Nee', (*geeuwen*) ...**geeuwt**..... Udo lui.

'Hoezo, nee?'

'We (*hoeven*) ...**hoeven**..... dat niet te doen, we (*lezen*) ...**lezen**..... morgen wel in de krant hoevel onze buit waard (*zijn*) ...**is**..... .'

2 Een mooi jong meisje (*laten*) ...**laat**..... bij de juwelier een horloge repareren. De blik van de juwelier (*glijden*) ...**glijdt**..... langs het horloge steeds weer naar de diepblauwe ogen van het meisje. De man (*zwijgen*) ...**zwijgt**....., (*bestuderen*) ...**bestudeert**..... het horloge, maar zijn ogen (*komen*) ...**komen**..... steeds weer bij de hare terecht. Het meisje (*merken*) ...**merkt**..... het en (*vinden*) ...**vindt**..... de toestand erg vervelend. Ze (*verbreken*) ...**verbreekt**..... de stilte met de vraag: 'Hoeveel (*kosten*) ...**kost**..... de reparatie, meneer?' De juwelier (*glimlachen*) ...**glimlacht**..... en (*antwoorden*) ...**antwoordt**..... : 'Eén kusje.' Eerst (*schrikken*) ...**schrikt**..... het meisje, maar dan (*glunderen*) ...**glundert**..... ze: 'Dat (*zijn*) ...**is**..... goed. Mijn opa (*komen*) ...**komt**..... zo dadelijk afrekenen...'

3 Jos' buurman (hebben) heeft..... pas zijn diploma van timmerman behaald.
 Hij (stralen) straalt..... van geluk wanneer de jongen hem in zijn atelier
 (opzoeken) opzoekt.....
 Jos (informereren) infomeert..... : 'Goedemorgen, buurman, hoe (maken)
maak..... je het?'
 De kersverse timmerman (slikken) slikt....., (aanstaren) staart.....
 Jos wantrouwig aan..... en (antwoorden) antwoordt..... : 'Dat (zeggen)
zeg..... ik niet, want dan (maken) maak..... jij het misschien ook!'

4 Wim (ontmoeten) ontmoet..... op een dag zijn vriend Glen, die een groot
 papierbedrijf (runnen) runt....., en (vragen) vraagt..... : 'Hé man,
 wat (zijn) is..... er aan de hand met jou? Je (kijken) kijkt..... zo
 somber.' Glen (knikken) knikt....., (slikken) slikt..... wat weg en
 (fluisteren) fluistert..... : '(Vinden) Vind..... je dat gek? Mijn beste
 vertegenwoordiger (zijn) is..... net overleden. Amper drieëndertig...'
 'O', (schrikken) schrikt..... Wim, 'nu (begrijpen) begrijp..... ik het.
 En wat had die man?'
 Glen (staren) staart..... in de verte en (mompelen) mompelt..... :
 'Drenthe en Groningen.'

1 Het (worden) *wordt*.....

de hoogste tijd voor een gedicht.

DORP

Het (schemeren) *schemert*.....

en de kerktoren (dragen) *draagt*.....

opnieuw een sjaal van mist en zon.

's Morgens vroeg (hangen) *hangt*..... de dag

laag over het gras.

Een oude man (opsluiten) *sluit*..... zich *op*.....

in zijn duivenhok

en (roepen) *roept*..... op elke zon.

En bomen (opladen) *laden*..... weer moe

het landschap *op*.....

op een kruiwagen

ergens in de verte.

Naar Piet Brak uit 'Wiskunde' (poëziestichting vers, 1983)

2 Frank (zijn) *is*..... helemaal stapelverliefd op

Moniek. Hij (durven) *durft*..... haar echter niet goed

te vragen. Daarom (bedenken) *bedenkt*..... hij een list.

Hij (wandelen) *wandelt*..... haar nonchalant voorbij en

(stellen) *stelt*..... haar ernstig de vraag: 'Moniek,

(gelooven) *geloof*..... jij in liefde op het eerste gezicht

of (moeten) *moet*..... ik nog een keer voorbij lopen?'

3 Wat (denken) denk..... je van enkele raadsels?

(Hebben) Heb..... je enig idee waarom een boer liever niet op vakantie

(gaan) gaat..... ?

Geen idee?

Het (zijn) is..... heel eenvoudig hoor: daar (worden) worden.....
de koeien niet blij van!

Waarom (hebben) heeft..... een krokodil zo'n grote bek?

Anders (passen) passen..... zijn tanden er niet in!

(Weten) Weet..... je hoe ze in Schotland de ziekenhuizen (verwarmen)

verwarmen..... ?

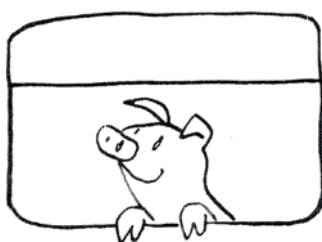
De verpleegsters (rijden) rijden..... door de gangen met de patiënten die
hoge koorts (hebben) hebben..... !

Het (hebben) heeft..... een oranje kleur en (hangen) hangt.....
misschien aan een boom.

Wat (zijn) is..... dat?

Het antwoord (luiden) luidt..... :
een misschienaasappel!

1 Karel Knor (*stappen*) ...**stapt**..... met zijn varken in de trein.
 Ogenblikkelijk (*komen*) ...**komt**..... er een vrouwelijke conducteur op hem toe.
 Zij (*roepen*) ...**roept**..... al van ver: 'Varkens (*mogen*) ...**mogen**..... niet in de trein!'
 Karel (*schudden*) ...**schudt**..... het hoofd.
 De conducteur (*herhalen*) ...**herhaalt**..... dat varkens in de trein niet toegelaten (*worden*) ...**worden**..... . 'Dat (*snappen*) ...**snap**..... ik niet', (*brommen*) ...**bromt**..... Karel. 'Kijk, daar (*zitten*) ...**zit**..... een vrouw in de trein, en haar hond (*houden*) ...**houdt**..... haar gezelschap. Dat (*mogen*) ...**mag**..... dus wel?!'
 De conducteur (*knikken*) ...**knikt**..... en (*repliseren*) ...**repliseert**..... :
 'Ja, meneer, een hond in de trein (*vormen*) ...**vormt**..... geen probleem, want zo'n dier (*zijn*) ...**is**..... afgericht.' Karel (*maken*) ...**maakt**..... zich kwaad en (*knorren*) ...**knort**..... : 'Mevrouwtje, (*weten*) ...**weet**..... u dat mijn varken ook (*zijn*) ...**is**..... getraind?'
 De conducteur (*aankijken*) ...**kijkt**..... Karel vertwijfeld ...**aan**..... en (*zuchten*) ...**zucht**..... : 'Meneer, het (*spijten*) ...**spijt**..... mij, maar ik (*hebben*) ...**heb**..... nog nooit van een getraind varken gehoord. U (*komen*) ...**komt**..... er niet in met dat beest.'
 Karel (*volhouden*) ...**houdt**..... echter ...**vol**..... en (*beweren*) ...**beweert**..... dat hij het bewijs (*zullen*) ...**zal**..... leveren.
 'Dat (*kunnen*) ...**kunt**..... u vast niet', (*volharden*) ...**volhardt**..... de conducteur, maar er (*klinken*) ...**klinkt**..... twijfel in haar stem.
 Karel (*pakken*) ...**pakt**..... de uniformpet van de conducteur, (*gooien*) ...**gooit**..... die op het perron en (*gebieden*) ...**gebiedt**..... het varken: 'Blijf!'

2 Cowboy Kamiel (arriveren) arriveert..... in een stadje in het Wilde Westen en (parkeren) parkeert..... zijn paard.

Kamiel (observeren) observeert..... de omgeving, (glimlachen) glimlacht..... , (knikken) knikt..... een kind vriendelijk toe en (stappen) stapt..... een kroeg naar binnen. Daar (bestellen) bestelt..... hij een biertje.

Hij (achteroverslaan) slaat..... het meteen achterover..... en (laten) laat..... er nog een paar aanrukken. Eén voor één (gieten) giet..... hij de biertjes in zijn keelgat. Na een tijdje (wankelen) wankelt..... hij vrolijk het café uit. Even later (benen) beent..... hij echter opnieuw naar binnen. Zijn gezicht (opzwellen) zwelt..... helemaal op..... wanneer hij (brullen) brult..... :

‘Wie (hebben) heeft..... mijn paard gestolen?!’

Het (worden) wordt..... ijsig stil.

Niemand (openen) opent..... zijn mond. Niemand (reageren) reageert..... .

Opnieuw (schreeuwen) schreewt..... cowboy Kamiel:

‘Ik (vragen) vraag..... het nog één keer: wie (zijn) is..... de dief?’

Weer (opendoen) doet..... niemand zijn mond open..... .

Kamiel (knijpen) knijpt..... zijn ogen tot spleetjes en (dreigen) dreigt..... dan: ‘Als mijn paard niet binnen drie minuten terug (zijn) is..... , (gebeuren) gebeurt..... er hetzelfde als vorig jaar!’

Alle cowboys in het café (aankijken) kijken..... elkaar aan..... .

Eén van hen (ophalen) haalt..... zijn schouders op..... en (vragen) vraagt..... : ‘Wat gebeurde er vorig jaar?’

Cowboy Kamiel (zuchten) zucht..... : ‘Toen (zijn) ben..... ik lopend naar huis gegaan...’

Bij de voorgaande oefeningen moest je de tegenwoordige tijd invullen.

Als tweede onderdeel gaan we nu de spelling van de verleden tijd onder de loep nemen. We maken onderscheid tussen zwakke en sterke werkwoorden. Zwakke werkwoorden veranderen in de verleden tijd niet van klank. Sterke werkwoorden doen dat wel. Dat zie je in de volgende voorbeelden.

zwakke werkwoorden: *leren – leerde – geleerd* *maken – maakte – gemaakt*

sterke werkwoorden: *lopen – liep – gelopen* *vinden – vond – gevonden*

Sterke werkwoorden

Voor sterke werkwoorden is het niet eenvoudig regels aan te geven. Meestal ken je de verleden tijdvorm al. Als dat niet zo is, kun je de verleden tijd in een woordenboek opzoeken bij het hele werkwoord (infinitief / woordenboekvorm).

Zwakke werkwoorden

Voor zwakke werkwoorden gelden wel duidelijke regels. Bij de verleden tijd is het belangrijk om te bepalen of het onderwerp bij de persoonsvorm enkelvoud is of meervoud. Dat maakt het volgende schema duidelijk.

ONDERWERP	PERSOONSVORM	VERLEDEN TIJD
ENKELVOUD: ik, jij, je, hij, zij, u, het, men, Jaap, de vrouw	ik-vorm + de OF ik-vorm + te	ik hoorde, hij antwoordde, u bedoelde jij werkte, hij viste, de vrouw wachtte
MEERVOUD: wij, jullie, zij, ze, de mensen, vier apen	ik-vorm + den OF ik-vorm + ten	wij hoorden, zij antwoordden, jullie werkten, vier apen lachten

Dus in het enkelvoud **de** of **te** achter de ik-vorm, in het meervoud **den** of **ten**.

Vaak hoor je duidelijk of er **de(n)** of **te(n)** achter de ik-vorm komt.

Bij twijfel over **d** of **t** kun je de medeklinkers van *'t ex-kof s chip* gebruiken.

Je moet daarbij uitgaan van het hele werkwoord (infinitief) zonder en.

In de volgende zwakke werkwoorden gaat het om de onderstreepte letter:

horen, maken, lachen, bedoelen, leven, mixen, racen.

Staat die medeklinker in *'t ex-kof s chip*, dan heeft de verleden tijd **-te(n)** achter de ik-vorm:

ik maakte, wij lachten, wij mixten, hij racete (s-klank!).

Is dat niet het geval, dan heeft de verleden tijd **-de(n)** achter de ik-vorm:

ik hoorde, jullie bedoelden, jij leefde (niet de f van leef telt, maar de v van leven).

1 Erik (zijn) was..... gisteren met zijn vrienden aan het voetballen. Op een bepaald moment (stukschieten) schoot..... hij een ruitje van de snoepwinkel stuk..... . Erik (voelen) voelde..... meteen nattigheid. Hij (zetten) zette..... het ogenblikkelijk op een lopen, maar de winkelier (hebben) had..... hem al gauw bij zijn kraag gevat. De man (zeggen) zei..... dat Erik die ruit (moeten) moest..... betalen. Erik (worden) werd..... bang en (bibberen) bibberde..... : 'Ja, meneer, natuurlijk meneer, dat is de reden waarom ik aan het rennen (zijn) was..... . Ik (willen) wilde..... zo snel mogelijk geld gaan halen!'

2 Twee oenen (liggen) lagen..... in een kanaal. 'Verdrinken wij?', (vragen) vroeg..... de ene. 'Ik denk het wel', (antwoorden) antwoordde..... de andere. De ene (besluiten) besloot..... om hulp te roepen. Maar dat (helpen) hielp..... niet. Er (bevinden) bevond..... zich namelijk niemand in de buurt. Toen (zien) zagen..... de oenen een man. Hij (fietsen) fietste..... langs het kanaal. De ene oen (roepen) riep..... heel hard: 'Help!' De man (horen) hoorde..... hem niet. Hij (opkijken) keek..... niet eens op..... . Die ene oen (aanstoten) stootte..... de andere aan..... en (zeggen) zei..... : 'Laten we samen roepen.' Beide oenen (beginnen) begonnen..... te gillen: 'Samen! Samen!!'

3 Eergisteren (worden) werd kleine Leo's opa begraven. Tijdens de begrafenisdienst (snikken) snikte oma onophoudelijk. Toen ze echt heel hard (beginnen) begon te huilen, (troosten) troostte Leo zijn oma. Hij (mompelen) mompelde : 'Niet treuren, oma, uw beurt komt nog wel.'

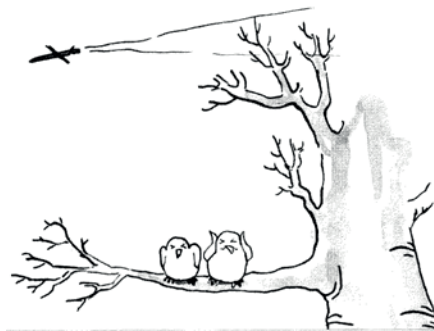
4 Vorige week (afleggen) legde Wim het examen van buschauffeur af. Wim (zijn) was heel nerveus, zijn handen (bibberen) bibberden aan het stuur. Hij (zweeten) zweette hevig en (wegwissen) wiste het zweet met zijn zakdoek weg. Maar het zweet (blijven) bleef in beekjes van zijn voorhoofd stromen. Op een gegeven moment (stellen) stelde de examiner de vraag wat Wim (menen) meende te moeten doen wanneer hij een bus vol met vakantiegangers (vervoeren) vervoerde en precies op een onbewaakte overgang zijn remmen (vastlopen) vastliepen. Je (mogen) mocht er niet aan denken, natuurlijk, maar tot overmaat van ramp (komen) kwam in die situatie in de verte een trein aan gedenderd... Wim (nadenken) dacht na. Wat (doen) deed je in zo'n geval het best? Hij (besluiten) besloot eerlijk te antwoorden en (zeggen) zei : 'In dat geval bel ik mijn broer.' 'Waarom je broer?', (vragen) vroeg de examiner verwonderd. Wim (glimlachen) glimlachte en (mompelen) mompelde : 'Nou, mijn broer ziet graag ongevallen gebeuren, maar zo een heeft hij vast nog nooit gezien!'

1 Benny (vertellen) vertelde zijn vriend Toni dat hij die nacht acht muggen (hebben) had doodgeslagen. Hij (informer) informeerde Toni heel precies dat het vier mannetjes en vier vrouwtjes (zijn) waren. Toni (opkijken) keek verwonderd op en (stellen) stelde de vraag: 'Hoe weet je dat het vier mannetjes en vier vrouwtjes (zijn) waren?' Benny (lachen) lachte. 'Dat (zijn) was heel duidelijk', (gieren) gierde hij. 'Ik (weten) wist het meteen, ik (hoeven) hoefde er niet over na te denken, want vier (hangen) hingen er aan de tv en vier (plakken) plakten aan de spiegel...'

2 Vorige week (komen) kwam Joris weer te laat op school. Juf Tierelantijn (vragen) vroeg voor de zoveelste keer waarom hij te laat (zijn) was. Joris (zuchten) zuchtte diep. De juf (aankijken) keek hem streng aan en (stellen) stelde opnieuw haar vraag. Joris (antwoorden) antwoordde: 'Ik (dromen) droomde vannacht over voetbal, juf.' Juf Tierelantijn (staren) staarde met een verwonderde blik naar de jongen. Ze (vinden) vond het maar een merkwaardig excuus. Ze (snappen) snapte niet hoe een droom ervoor (kunnen) kon zorgen dat iemand te laat op school (arriveren) arriveerde. 'O, jawel, juf', (roepen) riep Joris, 'er (zijn) waren verlengingen!'

- 3 Gisteren (zitten) zaten er twee mussen in onze tuin op een tak.
 Ze (babbelen) babbelden over koetjes en kalfjes.
 Toen (overvliegen) vloog er een straaljager over.
 De mussen (krimpen) krompen van schrik in elkaar.
 ‘Nou, die (kunnen) kon gillen’, (piepen) piepte de ene mus.
 ‘Dat mag je wel zeggen’, (beamen) beaamde de andere.
 Ze (vinden) vond het echter wel logisch:
 ‘Wat (zullen) zou jij doen als je staart in brand (staan) stond?!’

- 4 Colin, een gierige Schot, (zijn) was vorig jaar op vakantie in Nederland.
 Hij (hebben) had zich net gewassen in een riviertje toen hij (uitglijden) uitgleed. Colin, die een echte kilt (dragen) droeg, (doen) deed wat hij (kunnen) kon, maar de stroming (blijken) bleek te sterk en hij (drijven) dreef steeds verder naar het midden van de rivier.
 Hij (staan) stond op het punt te verdrinken, toen hij door een man uit het water (worden) werd gehaald. Colin (willen) wilde zijn redder bedanken en (toesteken) stak hem een briefje van tien euro toe.
 De man die hem gered (hebben) had, nam het bankbiljet in ontvangst en (bedanken) bedankte Colin hartelijk.
 Maar Colin, die verwacht (hebben) had dat de man zijn geld niet (zullen) zou aanvaarden, (schrikken) schrok hiervan en (roepen) riep: ‘Ik wil wel een briefje van vijf terug, want ik (zijn) was tenslotte al halfdood toen je me uit het water (halen) haalde!’

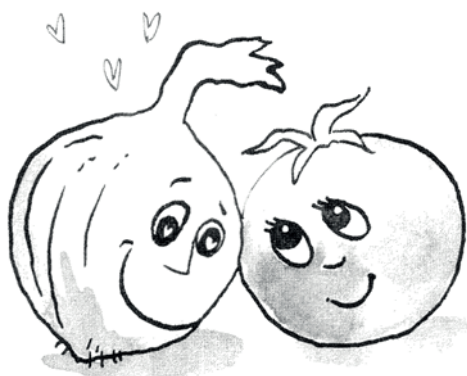
1 Happy-saus

Een ui,
 een van het playboy-soort,
 – wel knap, dat mag gezegd –
 (worden) *werd*..... hopeloos verliefd
 op een tomaat met vlecht.

De tomaat,
 – al vlug door traantjes overmand –
 (krijgen) *kreeg*..... een leuk blozend snoetje.
 Zaadjes (vlinderen) *vlinderden*..... in haar buik.
 Wat (vinden) *vond*..... ze hem een zoetje!

De saus,
 – ik kan het echt beamen –
 (worden) *werd*..... er één van de hoogste kwaliteit!
 Het paartje (stoven) *stoofde*..... knusjes gaar.
 Nu zijn ze lekker samen.

Van Moniek Vermeulen uit 'Het lekkerbekkenalfabet', uitgeverij Abimo

2 Hou je van absurde grappen?

Er (zitten) zaten twee ijskasten in de boom. Ze (spelen) speelden eerst verstoppertje, daarna (houden) hielden ze zich bezig met een spelletje poker.

Op een gegeven ogenblik (komen) kwam onder de boom een ei voorbij huppelen. De ene ijskast (kijken) keek op haar horloge, (openen) opende haar deur en (fluisteren) fluisterde tegen de andere:

‘Het (zijn) was daarnet kwart over twee. Heb jij dat ei gezien?’

De andere koelkast (knikken) knikte met haar pootjes.

De eerste ijskast (roepen) riep naar beneden:

‘Hé, ei, doe je mee met een spelletje kaarten?’

Het ei (schrikken) schrok in zijn dooier, (roeren) roerde zich bijna, (herpakken) herpakte zich, (kijken) keek in de spiegel en (schreeuwen) schreeuwde naar boven: ‘Nee, ik kan niet komen meespelen, ik (moeten) moest al om twee uur bij de kapper zijn!’

3 Vladimir (rijden) reed naar de bakker. Hij (plaatsen) plaatste zijn fiets tegen de gevel, (opentrekken) trok de deur open en (lopen) liep de winkel in. Voor hem (staan) stond een heel magere mevrouw die zeventien gebakjes (bestellen) bestelde en ze ter plekke (opeten) opat. Daarbij (smakken) smakte ze heel luid en (boeren) boerde ze na elke hap. Toen het Vladimirs beurt (zijn) was, (vragen) vroeg de jongen een groen brood. De bakker (reppen) repte zich naar de rekken, (terugkomen) kwam terug en (zeggen) zei: ‘Sorry, Vladimir, de groene broden zijn uitverkocht. We hebben alleen nog oranje broden.’ ‘Geeft niet’, (antwoorden) antwoordde Vladimir, ‘ik ben toch met de fiets.’

1 Op een schitterend cruiseschip (werken) werkte Magic Woody, een goochelaar. Eigenlijk (heten) heette hij Marc van Hout, maar dat (vinden) vond hij geen naam om op zo'n chique schip te goochelen. Zijn schuilnaam (geven) gaf hem meer aanzien, (denken) dacht Marc, die altijd met een felgekleurde papegaai (optreden) optrad. Die papegaai (zijn) was echt een prachtbeest, maar (hebben) had één groot nadeel: hij (verklappen) verklapte alle goocheltrucs. En toen (aanbreken) brak de noodlottige dag aan waarop het machtige schip tegen een ijsberg (varen) voer en (zinken) zonk. Dat (gebeuren) gebeurde tijdens een show van de goochelaar. Magic Woody (slagen) slaagde erin om op tijd in een reddingsloep te geraken. Zijn papegaai (rondvliegen) vloog eerst wat doelloos rond en (komen) kwam toen op de schouder van Magic Woody zitten. De papegaai (aankijken) keek de goochelaar strak aan en (zuchten) zuchtte: 'Oké, ik geef het op. Waar heb je het schip gelaten?'

2 Vorige week (aانبellen) belde Mohammed bij zijn onderbuurman aan en (vragen) vroeg of hij de volgende avond de stereo-installatie van zijn buurman (mogen) mocht lenen. 'Hé, natuurlijk, Mo', (brullen) brulde de buurman. 'Heb je een feestje of zo?' Mohammed (schudden) schudde het hoofd. 'Nee, hoor', (antwoorden) antwoordde hij. 'Ik (zullen) zou gewoon weleens een beetje willen slapen...'

3 Marc Malloot (vliegen) vloog..... voor het eerst in een helikopter. De piloot en hij (zijn) waren..... de enigen aan boord. Marc (vragen) vroeg..... uitleg over alle knopjes en metertjes. Hij (willen) wilde..... er echt alles van te weten komen. Op een bepaald moment (informer) informeerde..... de piloot of Marc (weten) wist..... waarvoor die grote propeller boven hen (dienen) diende..... . ‘Tuurlijk weet ik dat’, (spreken) sprak..... Marc. ‘Dat is de airco!’ De piloot (schieten) schoot..... in de lach. ‘Nee, helemaal niet!’, (roepen) riep..... hij. ‘Dat is absoluut geen airco!’ ‘Oh nee?’, (gniffelen) gniffelde..... Marc. ‘Wedden dat jij het héél benauwd krijgt als ik dat ding nu afzet?’

4 In Bar Globe (binnenkomen) kwam..... een uurtje geleden een man binnen..... die (brullen) brulde..... : ‘Ik ben Mustafa en ik geef een RONDE!’ De barman (aankijken) keek..... hem vreemd aan..... , (lachen) lachte..... en (zeggen) zei..... : ‘Nee, het is: ik geef een RONDJE.’ Mustafa (ophalen) haalde..... zijn schouders op..... en (knikken) knikte..... : ‘Nou, dat is ook goed...’

1 Daarnet (*stellen*) *stelde*..... Geert mij een vraag waarop ik geen antwoord (*kunnen*) *kon*..... verzinnen. Ik (*breken*) *brak*..... mijn hoofd erover, maar (*komen*) *kwam*..... niet tot een oplossing. De vraag (*zijn*) *was*..... : ‘Hoe noem je iemand die maar praat, praat en praat en naar wie niemand luistert?’ Ik (*hebben*) *had*..... geen idee. Weet je hoe het antwoord (*luiden*) *luidde*..... ? ‘Een leraar!’

2 Vorige maand (*binnengaan*) *ging*..... een Belg met grote tanden het paardenverhuurbedrijf *Het Huhu HuurPaard* *binnen*..... . Hij (*rondkijken*) *keek*..... eerst wat *rond*..... , (*aanraken*) *raakte*..... alles *aan*..... wat te koop (*zijn*) *was*..... en (*knikken*) *knikte*..... daarbij voortdurend. Af en toe (*hoesten*) *hoestte*..... hij vervaarlijk. Dan (*lijken*) *leek*..... hij wel te hinniken. Op een bepaald moment (*draven*) *draafde*..... hij recht op de kassa af en zei: ‘Goedemorgen, mevrouw, ik wil graag een paard huren.’ ‘Dat kan’, (*prevelen*) *prevelde*..... de vrouw. ‘Hoe lang?’ De Belg (*zuchten*) *zuchtte*..... , (*tellen*) *telde*..... op zijn vingers en (*spreken*) *sprak*..... : ‘Voor negen personen.’

3 Carla Calle (*kunnen*) kon..... moeilijk een keuze maken. Al meer dan een uur (*zijn*) was..... ze op zoek naar een cadeautje voor haar baas die in het huwelijk (*treden*) trad..... . Ze (*vinden*) vond..... het ontstellend moeilijk een passend presentje voor hem te kopen. Uiteindelijk, na lang twijfelen, (*besluiten*) besloot..... ze een parasol te kopen. De verkoper (*vragen*) vroeg..... of hij het prijskaartje er af (*moeten*) moest..... halen. ‘Nee!’, (*schrikken*) schrok..... Carla. ‘Het prijskaartje mag blijven, want de parasol is een cadeautje. Wilt u er gewoon nog een nul bijzetten?’

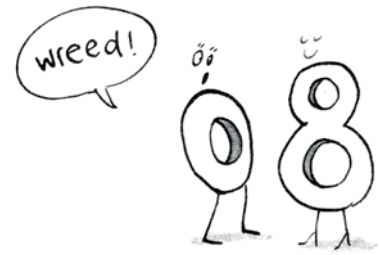
4 Twee koeien (*staan*) stonden..... in de wei. Ze (*grazen*) graasden..... een tijdlang en (*gaan*) gingen..... nadien in elkaars buurt liggen. ‘Heb je het al gehoord?’, (*vragen*) vroeg..... de ene koe. ‘Wat?’, (*beantwoorden*) beantwoordde..... de andere die vraag met een wedervraag. ‘Ik (*vernemen*) vernam..... daarnet dat er gekkekoeienziekte in de buurt is.’ ‘BSE?’, (*informer*) informeerde..... de andere. ‘juist’, (*gruwelen*) gruwelde..... de eerste weer. ‘Koeien worden met duizenden tegelijk afgeslacht.’ De andere koe (*gaan*) ging..... op haar zij liggen, (*loeien*) loeide..... kort, (*zuchten*) zuchtte..... en (*fluisteren*) fluisterde..... voor zich uit: ‘Dan kunnen we ons het beste als konijnen vermommen...’

1 Twee oenen (*binnenkomen*) ...**kwamen**..... een café ...**binnen**..... .
 Ze (*zijn*) ...**waren**..... druk in gesprek. 'Ik heb een nieuw cijferslot gekocht',
 (*pochen*) ...**pochte**..... de eerste oen. 'De code is 7 – 7 – 7.'
 De andere oen (*zwijgen*) ...**zweeg**..... , (*aanstoten*) ...**stootte**..... zijn
 collega ...**aan**..... en (*spreken*) ...**sprak**..... :
 'Oen! Dat (*hebben*) ...**had**..... je niet moeten zeggen, want nu ken ik jouw code!'
 De eerste oen (*kijken*) ...**keek**..... eerst verwonderd, maar (*schuddebuiken*)
 ...**schuddebuikte**..... toen: 'Ha, ha... dat (*denken*) ...**dacht**..... je maar...!
 Ik (*zeggen*) ...**zei**..... het lekker in de verkeerde volgorde...'

2 Debbie (*zijn*) ...**was**..... een dag afgestudeerd toen zij (*solliciteren*)
 ...**solliciteerde**..... bij de plaatselijke slager. De man (*vinden*) ...**vond**..... het
 meisje welbespraakt. Ze (*vertellen*) ...**vertelde**..... over hoe graag ze vlees (*eten*)
 ...**at**..... en hoe graag ze in een slagerij (*willen*) ...**wilde**..... werken.
 De slager (*laten*) ...**liet**..... haar ook vlees snijden. Het (*lopen*)
 ...**liep**..... allemaal perfect. Toen (*stellen*) ...**stelde**..... de slager de
 laatste vraag: 'Hoeveel grammen gaan er in een pond?' Debbie (*aarzelen*)
 ...**aarzelde**..... niet, ze (*geven*) ...**gaf**..... spontaan het antwoord:
 '450 gram, meneer.' 'Fantastisch!', (*juichen*) ...**juichte**..... de slager. 'Je bent
 aangenomen!'

3 Een nul, die altijd enthousiast (doen) deed,
(ontmoeten) ontmoette een acht en
(vragen) vroeg meteen verbaasd:
'Wauw! Heb je een riem gekocht?!'

4 Het (gebeuren) gebeurde gisteren om halfzes in een overvolle bus.
Een kleine man en een grote man (staan) stonden heel erg dicht tegen elkaar
aan gedrukt. Ze (houden) hielden allebei een lus in hun hand. Elke keer
wanneer de bus een bocht (nemen) nam, (botsen) botste
de kleine man met zijn neus tegen de oksel van de grote en (trekken) trok
hij een vies gezicht.
Na een tijdje (uithouden) hield de kleine het niet meer uit.
Hij (tikken) tikte tegen de arm van de grote man en (vragen)
vroeg: 'Excuseer, meneer, welke deodorant gebruikt u eigenlijk?'
De grote man (verwonderen) verwonderde zich over deze vraag en (repliseren)
repliceerde hautain: 'Ik gebruik altijd Milde Meeuwen.'
'Dan vrees ik', (grommen) gromde de kleine man, 'dat de meeuwen al een
hele tijd dood zijn...'

Heb je de eerste twee onderdelen van de werkwoordspelling (tegenwoordige tijd en verleden tijd) voltooid? In dit derde onderdeel kun je oefenen met het voltooid deelwoord. Op de stippelijntjes is plaats voor jouw antwoorden. Noteer ze correct en maak hierbij gebruik van de regels voor het voltooid deelwoord.

Sterke werkwoorden

Voor het voltooid deelwoord van sterke werkwoorden geldt hetzelfde als voor de verleden tijd. Of je kent de juiste vorm al, of je kunt het voltooid deelwoord opzoeken in het woordenboek.

Zwakke werkwoorden

Het voltooid deelwoord van een zwak werkwoord is in de regel als volgt opgebouwd:

ge + ik-vorm + **t** OF **ge** + ik-vorm + **d**

De vorm van de verleden tijd helpt je om de juiste schrijfwijze van het voltooid deelwoord te vinden. Schrijf je de verleden tijd met **te(n)**, dan eindigt het voltooid deelwoord op een **t**, schrijf je de verleden tijd met **de(n)**, dan eindigt het voltooid deelwoord op een **d**.

Bijvoorbeeld:

maakte → **gemaakt** hoorde → **gehoord**

Ook hier kun je bij twijfel (net als bij de verleden tijd) de medeklinkers van **'t ex-kof s chip** gebruiken, bijvoorbeeld:

mixen → mixte **gemixt**
leven → leefde **geleefd**

Natuurlijk zijn er uitzonderingen, maar vaak zijn die overduidelijk:

opbouwen → opgebouwd (niet: **geopbouwd**)
lachen → gelachen (niet: **gelacht**)
verdienen → verdiend (niet: **geverdiend**)

Voltooid deelwoord bijvoegelijk gebruikt

Het *gemetselde* muurtje in de pas *verbouwde* kamer is anderhalve meter hoog.

In de voorgaande zin gedragen de voltooid deelwoorden *gemetseld* en *verbouwd* zich als een bijvoeglijk naamwoord.

In zo'n situatie spreken we van **bijvoeglijk gebruikte voltooid deelwoorden**.

Het voltooid deelwoord van een **sterk werkwoord** eindigt meestal op **en**. Wordt het voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord gebruikt, dan blijft de vorm hetzelfde.

Voorbeelden: de *gevalle*n fiets het *aangebode*n cadeau

Het voltooid deelwoord van een **zwak werkwoord** eindigt meestal op een **d** of **t** (zie boven).

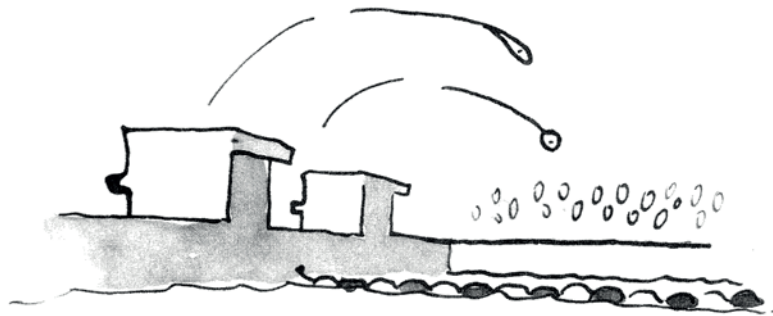
Wordt het voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord gebruikt, dan komt er een **e** achter.

Net als de andere bijvoeglijke naamwoorden houden de bijvoeglijk gebruikte voltooid deelwoorden zich aan de gebruikelijke spellingregels.

Voorbeelden:

een <i>gemiste</i> e kans	(zoals een vaste slaap)	–	het <i>verdiende</i> e loon	(zoals de ronde toren)
het <i>bezette</i> e gebied	(zoals de witte muur)	–	de <i>gedode</i> e ridder	(zoals de rode ridder)

- ① Een man heeft zijn buurman (*vermoorden*) ...**vermoord**..... en is (*veroordelen*)
 ...**veroordeeld**..... . Net voordat hij op de elektrische stoel had (*plaatsnemen*)
 ...**plaatsgenomen**..... , had de gevangenisdirecteur hem naar zijn laatste wens (*vragen*)
 ...**gevraagd**..... . ‘Ja, meneer de directeur’, had de boef (*antwoorden*) ...**geantwoord**..... .
 ‘Toen ik vroeger zenuwachtig was, heeft mijn moeder altijd mijn handje (*vasthouden*)
 ...**vastgehouden**..... . Wilt u dat zo dadelijk ook doen?’

- ② Een speld en een naald hadden een wedstrijdje (*organiseren*) ...**georganiseerd**..... ,
 want allebei hadden ze (*beweren*) ...**beweerd**..... het hardst te kunnen zwemmen.
 De dag van de wedstrijd had het er lang bewolkt uit (*zien*) ...**gezien**..... ,
 maar uiteindelijk was het mooi weer (*worden*) ...**geworden**..... . De zon heeft (*schijnen*)
 ...**geschenen**..... en de wedstrijd heeft veel publiek (*lokken*) ...**gelokt**..... .
 Jammer genoeg is het op een ruzie (*uitdraaien*) ...**uitgedraaid**..... .
 De speld had (*winnen*) ...**gewonnen**..... , maar de naald had de uitslag (*betwisten*)
 ...**betwist**..... .
 ‘Voor jou was het niet moeilijk om te winnen, want ik heb water in mijn oog (*hebben*)
 ...**gehad**..... !’

3 Guido heeft zijn auto naar de garage (brengen) gebracht.....

‘Zodra ik vijf meter heb (rijden) gereden....., heb ik het al (horen)

gehoord.....’, heeft hij tegen de garagehouder (zeggen) gezegd.....

‘Die vervelende tik is om gek van te worden!’

Wanneer hij ’s avonds zijn wagen wil ophalen, ziet hij het meteen: de garagehouder heeft de hele wagen compleet uit elkaar (halen) gehaald.....

‘Sorry’, zegt de man met een knalrood hoofd. ‘We hebben een beetje pech (hebben)

gehad..... Uw wagen zal pas morgenavond weer klaar zijn. Wel hebben we de oorzaak van die vervelende tik (vinden) gevonden.....!’

Meteen verschijnt er een stralende glimlach op Guido’s gezicht.

‘Ja’, zegt de garagehouder, ‘uw zoontje is de oorzaak. Hij heeft een knikker in de asbak (verstoppen) verstopt.....!’

4 Gert, een vriendelijke jongeman, heeft zich voor zijn eerste werkdag bij de supermarkt (melden) gemeld..... Al gauw heeft de manager hem vriendelijk (begroeten)

begroet..... en hem een bezem (overhandigen) overhandigd..... Gert,

die nog niets heeft (zeggen) gezegd....., krijgt te horen dat van hem (verwachten)

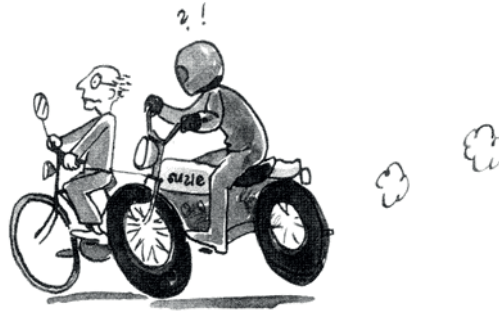
verwacht..... wordt dat hij voor tien uur het hele gebouw heeft (schoonvegen)

schoongeveegd.....’ Gert kijkt de manager verbaasd aan en stamelt: ‘Meneer, ik ben

(afstuderen) afgestudeerd..... als advocaat!’ ‘Oei, excuseer me, dat heeft niemand me

(zeggen) gezegd.....’, lacht de manager. ‘Geef mij die bezem maar... dan doe ik

het even voor!’

1 Een motorrijder heeft al een hele tijd bijzonder hard over de snelweg (*rijden*)

...*gereden*..... . Op een bepaald moment wordt hij (*inhalen*) ...*ingehaald*.....

door een oude man op een fiets.

Dat is onmogelijk, denkt de motorrijder. Ik heb me al veel (*verbeelden*) ...*verbeeld*..... ,

maar dit... Hij geeft nog wat extra gas. Even later rijdt de oude man hem weer voorbij. Ik ben

gek (*worden*) ...*geworden*..... , denkt de motorrijder. Wanneer hij even later zijn motor

op een parkeerplaats heeft (*parkeren*) ...*geparkeerd*..... , heeft de oude man op de fiets

eveneens halt (*houden*) ...*gehouden*..... . De grijsaard, die van zijn fiets (*stappen*)

...*gestapt*..... is, zegt: 'Fijn dat u (*stoppen*) ...*gestopt*..... bent. Mijn bretels

zitten namelijk aan uw motor vast!'

2 Helga heeft vanmiddag haar broertje op een bonbon (*trakteren*) ...*getrakteerd*..... .

Het broertje had hem ogenblikkelijk in zijn mond (*stoppen*) ...*gestopt*..... , hij had

overvloedig (*smakken*) ...*gesmakt*..... en tenslotte (*roepen*) ...*geroepen*..... :

'Hmm, zusje! Dat is nog eens een heerlijke bonbon! Daar had ik er wel meer van (*lusten*)

...*gelust*..... !' Helga had het hoofd (*schudden*) ...*geschud*..... en (*melden*)

...*gemeld*..... : 'Daar snap ik echt niets van, broertje, want toen ik hem vanmiddag

aan de hond heb (*geven*) ...*gegeven*..... , heeft die hem meteen weer (*uitspugen*)

...*uitgespuugd*..... .'

3 José was op een middag (*thuiskomen*) **thuisgekomen**..... en had tegen haar man (*zeggen*) **gezegd**..... : ‘Schat, de auto start niet meer. Ik heb het echt (*proberen*) **geprobeerd**....., ik heb mijn best (*doen*) **gedaan**....., maar gelukkig weet ik nu wat het probleem is.’

‘O’, had haar man (*antwoorden*) **geantwoord**....., ‘en wat is er dan aan de hand?’

José had haar ogen tot spleetjes (*knijpen*) **geknepen**..... en (*zeggen*)

gezegd..... : ‘Erik, er zit water in de carburateur.’

De man had even (*nadenken*) **nagedacht**....., (*glimlachen*) **geglimlacht**..... en

(*opperen*) **geopperd**..... dat hij haar niet wilde beledigen. ‘Lieve!ling, waar zou jij

(*leren*) **geleerd**..... hebben wat het verschil tussen een carburateur en een startmotor is?’

‘Schat, er is echt water in de carburateur (*lopen*) **gelopen**.....’, had de vrouw

(*volhouden*) **volgehouden**.....

‘Nou goed’, had de man (*voorstellen*) **voorgesteld**....., ‘dan ga ik weleens kijken.

Waar staat de auto?’ Toen had José (*grommen*) **gegromd**..... : ‘In de vijver!’

4 Je hebt vast al eens (*vernemen*) **vernomen**..... wat het toppunt van luiheid is.

Maar misschien heb je deze nog niet (*horen*) **gehoord**.....

Het toppunt van luiheid is tijdens je werk in slaap (*vallen*) **gevallen**..... zijn en

(*dromen*) **gedroomd**..... hebben dat je niets hebt (*doen*) **gedaan**.....

1 Patty kwam met haar hondje aan de lijn de bioscoop uit. Een man die haar al enkele honderden meters had (*achtervolgen*) ...**achtervolgd**....., riep: 'Mevrouw, mevrouw!' Meteen was Patty (*stoppen*) ...**gestopt**..... en had ze (*informer*)
...**geïnformeerd**..... wat er aan de hand was. De man zei: 'Ik heb tijdens de film uw hondje in de gaten (*houden*) ...**gehouden**....., en het is me (*opvallen*) ...**opgefallen**..... dat het beestje echt 'in' de film zat: hij heeft op het juiste moment (*huilen*)
...**gehuild**....., heeft een beetje heen en weer (*bewegen*) ...**bewogen**..... tijdens de saaie stukken, maar het meest bijzondere was wel, dat hij keihard heeft (*lachen*)
...**gelachen**..... om het leuke gedeelte. Heeft u dat zelf niet heel erg vreemd (*vinden*)
...**gevonden**.....?' De vrouw had de man (*aanstaren*) ...**aangestaard**..... en doodleuk (*melden*) ...**gemeld**.....: 'Ja, nou en of, want het boek vond hij absoluut rommel!'

2 In de stad werd de *CashBank* (*overvallen*) ...**overvallen**..... . Daarbij is voor de bandieten een en ander toch anders (*verlopen*) ...**verlopen**..... dan ze (*plannen*)
...**gepland**..... hadden. Zo had de bankbediende tegen een van de overvallers (*zeggen*) ...**gezegd**.....: 'De directie heeft me (*verzoeken*) ...**verzocht**..... u te vragen om te glimlachen, want u wordt (*filmen*) ...**gefilmd**.....!'

3 Bert had aan zijn vriend André (vragen) gevraagd : ‘Weet jij hoeveel koekjes je kunt eten op een lege maag?’ André had dadelijk aan zijn hoofd (krabbelen) gekrabbeld , (twijfelen) getwijfeld en uiteindelijk (zeggen) gezegd : ‘Eh... tien??’

‘Fout!’, had Fred (roepen) geroepen ‘Je kan er maar één eten, daarna is je maag niet leeg meer!’

André was onder de indruk van deze grap (raken) geraakt . Toen hij was (thuiskomen) thuisgekomen , had hij zijn vrouw dezelfde vraag (stellen) gesteld : ‘Hé, lieveling, hoeveel koekjes kun je eten op een lege maag?’

André's vrouw had een paar minuten (nadenken) nagedacht en uiteindelijk (antwoorden) geantwoord : ‘Ik denk drie.’ Teleurgesteld had André (zuchten) gezucht : ‘Jammer hoor, als je tien had (antwoorden) geantwoord , had ik een hele goeie mop voor je (hebben) gehad !’

4 Agent Haantjes heeft een wandeling langs de gracht (maken) gemaakt .

Wanneer hij bijna aan het eind is (komen) gekomen , ziet hij een man in de gracht spartelen. Haantjes trekt zijn ogen wijd open: heeft hij dat goed (zien) gezien ? Heeft hij zich niet (vergissen) vergist ? Hoe is die man in het kanaal (sukkelen) gesukkeld ? Is hij erin (springen) gesprongen ?

Heeft iemand hem erin (duwen) geduwd ? In elk geval is de man in overtreding. Heb ik dat goed (horen) gehoord , vraagt Haantjes zich af. ‘Heeft die man (roepen) geroepen ?’ Hij luistert nauwkeurig. ‘Help, help, ik verdrink!’ Haantjes haast zich dichterbij en roept: ‘Da’s maar goed ook! Anders had ik je (bekeuren) bekeurd , want je mag hier niet zwemmen!’

1 Barry was vanmiddag hijgend van school

(thuiskomen) ...**thuisgekomen**.....

Hij had (pochen) ...**gepocht**..... dat hij twee

zones lang achter de bus had (aanrennen)

...**aangerend**..... en zo 3 euro had (uitsparen)

...**uitgespaard**..... Zijn vader had hem boos

(aankijken) ...**aangekeken**..... en (vermanen)

...**vermaand**..... : 'Domme jongen! Als je achter

een taxi had (aanlopen) ...**aangelopen**....., had je

wel 12 euro (besparen) ...**bespaard**..... !'

2 Een vertegenwoordiger in stofzuigers was (langsgaan) ...**langsgegaan**..... bij een

boerderij. Hij had (aanbellen) ...**aangebeld**....., de boerin had (opendoen)

...**opengedaan**..... De vertegenwoordiger had netjes (vragen) ...**gevraagd**..... of

hij mocht binnenkomen omdat hij graag een schitterend toestel wilde demonstreren.

Eenmaal binnen was de man al snel goed op dreef (komen) ...**gekomen**..... :

'Mevrouw, ik ben vertegenwoordiger van hele goede stofzuigers: die zuigen echt alles,

maken alles schoon. Ik zie het graag (bewijzen) ...**bewezen**....., dus maak ik nu uw

tapijt even lekker vuil.' De vertegenwoordiger had een hele doos vuiligheid over de

vloerbedekking (uitkieperen) ...**uitgekieperd**..... en (meedelen) ...**meegedeeld**..... :

'Met mijn stofzuiger is dat in een handomdraai weer helemaal (schoonmaken)

...**schoongemaakt**..... Ik heb het al mijn toekomstige klanten (garanderen)

...**gegarandeerd**..... en ik garandeer het ook u: elke korrel die blijft liggen, eet ik persoonlijk

van de vloer.' De boerin, die de hele tijd met haar handen op de heupen had (staan)

...**gestaan**....., had meewarig (glimlachen) ...**geglimlacht**..... toen ze dit had

(vernemen) ...**vernomen**..... 'Nou, begin dan maar vast te eten', had ze (gieren)

...**gegierd**..... van het lachen, 'want we hebben helemaal geen elektriciteit!'

3 Ferdie is de netjes (*metzelen*) ...**gemetselde**.....
muur in de pas (*verbouwen*) ...**verbouwde**.....

huiskamer aan het verven. Zijn vrouw vraagt bezorgd aan
haar (*zweten*) ...**bezwete**..... man:

‘Ferdie, zou je er geen krant onder leggen?’

‘Welnee’, zegt Ferdie. ‘Ik kan er zo ook wel bij!’

4 De altijd overvloedig (*opmaken*) ...**opgemaakte**..... juffrouw op school vraagt aan
Kelly wat ze later wil worden. ‘Ik wil later een veel (*fotograferen*) ...**gefotografeerde**.....

mannequin worden’, zegt Kelly. ‘Wat als je daar nou echt te lelijk voor bent?’, vraagt de

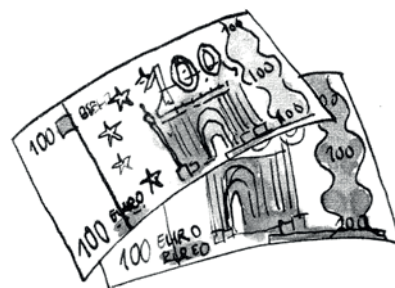
(*optutten*) ...**opgetutte**..... juf. Kelly knijpt haar (*stiften*) ...**gestifte**..... lippen
tot een grimas: ‘Dan kan ik nog altijd schooljuf worden...’

1 De pas (afstuderen) afgestudeerde..... schoolarts vraagt aan Tim, een sterk (vermageren) vermagerde..... jongen: 'Steek je tong eens uit.' Tim bekijkt verwonderd de (interesseren) geïntereesde..... dokter en antwoordt: 'Waarom moet ik dat doen? Ik ben toch niet kwaad op u?'

2 Een zwaar (vermoeien) vermoeide..... secretaresse bestudeert aan het eind van de maand haar zuur (verdienen) verdiende..... salaris. Tot haar verbazing merkt ze dat er tweehonderd euro te veel is overgeschreven op haar (havenen) gehavende..... bankrekening. Ze besluit er niets van te zeggen. Een maand later heeft diezelfde druk (bezetten) bezette..... baas haar tweehonderd euro te weinig betaald. Boos stapt ze op de (verrassen) verraste..... man af om zich daarover te beklagen. De (belagen) belaagde..... man zegt kalm: 'Waarom heeft u vorige maand niets gezegd toen er te veel was overgemaakt?' De (opwinden) opgewonden..... secretaresse roept: 'Eén foutje wilde ik door de vingers zien, maar twee niet (verwachten) verwachte..... domme fouten, dat is me echt te veel!'

3 Een (bezwenen) bezwenete..... man stapt het pas (vernieuwen) vernieuwde..... cafeetje *De PintenPakker* binnen. Hij maakt een salto voorwaarts, een salto achterwaarts, een flikflak, gaat op de netjes (poetsen) gepoetste..... barkruk zitten en bestelt een extra (koelen) gekoeld..... pilsje.

‘Dat is erg knap wat u daar deed’, zegt de (verwonderen) verwonderde..... barman.

‘Hoe kan u dat zo goed?’ De man, die met zijn (wassen) gewassen..... en (strijken) gestreken..... zakdoek het zweet van zijn voorhoofd wist, antwoordt: ‘Het circus is in de stad, en daar werk ik bij. Ik ben acrobaat, ziet u.’ Een halfuurtje later komt er weer een man het café binnen. Hij maakt een driedubbele salto en een dubbele flikflak, en gaat op de (schoonmaken) schoongemaakte..... barkruk zitten. Ook hij bestelt een pilsje.

‘Ongelooflijk’, zegt de (schrikken) geschrokken..... barman die van de schrik een (oppoetsen) opgepoetst..... glas laat vallen. De eerste man zegt: ‘Ach, hij is gewoon een collega van me: samen hebben we een acrobatennummer.’ Een kwartier later komt er weer een man het inmiddels sfeervol (verlichten) verlichte..... café binnen.

Hij maakt een salto, een flikflak, voorwaarts, achterwaarts en belandt met een (uitbreiden) uitgebreide..... boog op de rood (verven) geverfde..... barkruk. De barman lacht zijn grotendeels (verrotten) verrotte..... tanden bloot: ‘Ik snap het al: u komt ook uit dat (bekennen) bekende..... circus.’

‘Nee’, zegt de man, ‘je mag weleens een ander deurmatje kopen!’

1 'Michiel, wil je vandaag eerst dat vieze (*ophopen*) *opgehoopte*..... zand opruimen?', vraagt de door zijn knechten (*vrezen*) *gevreesde*..... boer die door zijn klanten geprezen wordt om zijn gunstig (*prijzen*) *geprijsde*..... koopwaar. Michiel antwoordt: 'Natuurlijk, baas. Maar waar zal ik het (*vervuilen*) *vervuilde*..... zand laten?' De boer haalt zijn door reuma (*pijnigen*) *gepijnigde*..... schouders op en gromt: 'Graaf maar een kuil vlak bij de (*witten*) *gewitte*..... muur en gooi het daar in!' Michiel kijkt zijn baas aan met een (*verwonderen*) *verwonderd*..... gezicht: 'Waar laat ik dan het zand dat uit die kuil komt?' De boer vindt het duidelijk een (*verwachten*) *verwachte*..... vraag, want hij reageert ogenblikkelijk: 'Doe niet zo stom, Michiel, je maakt de kuil gewoon wat dieper zodat alles er in één keer in kan!'

2 Tweemaal over olifanten!

In het pas (*maaien*) *gemaaide*..... gras staat op twee (*beitsen*) *gebeitste*..... palen een groot (*vernissen*) *gevernist*..... bord. Daarop staat in koeien van letters deze vraag: Ziet u een olifant achter een grassprietje zitten? Alle (*verbazen*) *verbaasde*..... voorbijgangers kijken vertwijfeld rond en gaan er tenslotte vandoor. Hadden ze het aan jou gevraagd, dan had jij zeker (*opwekken*) *opgewekt*..... geantwoord: 'Nee, ik zie hier geen olifant achter een grassprietje zitten. Hij heeft zich wellicht goed (*verstoppert*) *verstopt*..... !'

'Ik wenste dat ik genoeg geld had om een olifant te kopen...', mijmerde Vera-met-het-rood- (*verven*) *geverfde*..... -haar terwijl ze door het pas (*lappen*) *gelapte*..... raam naar buiten staarde. Haar (*verassen*) *verraste*..... vriendin die net een melodietje op een mooi (*beschilderen*) *beschilderde*..... gitaar zat te tokkelen, hield daarmee op en vroeg: 'Wat moet jij nou met een olifant?' Vera keek haar overvloedig (*parfumeren*) *geparfumeerde*..... vriendin aan en zuchtte: 'Niks, natuurlijk, maar ik kan het geld zo goed gebruiken...'

3 Mevrouw Windey is een weinig (*lieven*) **geliefde**..... dame. Ze is erg streng tegen haar personeel. Ooit heeft ze een tuinman alle pas (*planten*) **geplante**..... bloembollen weer uit de grond laten halen omdat ze zich bedacht had en liever anders (*vlekken*) **gevlekte**..... en (*kleuren*) **gekleurde**..... bloemen in haar fors (*bemesten*) **bemeste**..... en van een fikse vijver (*voorzien*) **voorziene**..... tuin had. Vorig jaar heeft ze haar (*verzorgen*) **verzorgde**..... chauffeur ontslagen omdat die een haartje op de pas (*stofzuigen*) **gestofzuigde**..... achterbank had laten liggen. ‘Voor mij geen (*bevuilen*) **bevuilde**..... auto!’, had mevrouw Windey getierd. De (*stressen*) **gestreste**..... chauffeur was huilend weggelopen. Maar vandaag gebeurt er iets vreemds in de fraai (*opknappen*) **opgeknapte**..... villa van mevrouw Windey. Een meisje dat solliciteert als hulpje in het huishouden, heeft een gesprek met de (*omhoogvallen*) **omhooggevallen**..... dame. ‘Voordat ik je aanneem’, zucht de (*vermoeien*) **vermoeide**..... mevrouw Windey, ‘wil ik weten of je van honden en katten houdt.’ Het (*verrassen*) **verraste**..... meisje antwoordt spontaan: ‘Ik lust alles, mevrouw.’

Wanneer naast een werkwoord staat: *tt*, dan betekent dit dat je het werkwoord in de tegenwoordige tijd vervoegt. Staat er *vt*, dan maak je er de juiste vorm van in de verleden tijd. Dat *vd* (voltooid deelwoord) nooit vermeld wordt, heeft te maken met het feit dat je dit meteen zult merken wanneer je aan zo'n zin bezig bent. Het blijkt telkens de enige mogelijkheid te zijn.

Let op: soms staat naast een werkwoord géén aanduiding of het werkwoord in *tt* of *vt* moet. Dan moet je zélf in de zin of situatie naar aanwijzingen zoeken.

Een voorbeeldje:

Annelies (*hebben*) vorig jaar nog rood haar; nu (*zijn*) het echter groen.

Het stukje 'vorig jaar' wijst op verleden tijd en het woordje 'nu' op tegenwoordige tijd.

Dus:

Annelies (*hebben*) **had** vorig jaar nog rood haar; nu (*zijn*) **is** het echter groen.

1 Bij dokter Gryploos...

Patiënt Etienne (*bezoeken – tt*) ...**bezoekt**..... dokter Gryploos en (*steken – tt*)
 ...**steekt**..... meteen van wal: ‘O , dokter, wat (*gebeuren – tt*) ...**gebeurt**.....
 er de laatste tijd toch met mij?’ ‘Moeilijke vraag’, (*brommen – tt*) ...**bromt**..... de
 dokter. ‘Vertel eens, (*zijn – tt*) ...**is**..... er onlangs iets speciaals (*gebeuren*)
 ...**gebeurd**..... , misschien?’ ‘Dokter, de laatste week (*horen – tt*)
 ...**hoor**..... ik maar half.’ Gryploos (*schudden – tt*) ...**schudt**..... het hoofd
 en (*fluisteren – tt*) ...**fluistert**..... : ‘Dat (*kunnen – tt*) ...**kan**..... zomaar
 niet. Ik zal even een testje (*doen – tt*) ...**doen**..... .
 (*Nazeggen – tt*) ...**Zeg**..... mij maar ...**na**..... : *achtenveertig*.’
 Etienne (*zeggen – tt*) ...**zeft**..... geconcentreerd: ‘Vierentwintig.’

In de wachtkamer van dokter Gryploos (*hangen – tt*) ...**hangt**..... een bordje
 waarop te lezen (*staan – tt*) ...**staat**..... : Om gaatjes in ons tapijt en in uw longen
 te voorkomen, (*zijn – tt*) ...**is**..... roken (*verbieden*) ...**verboden**..... .

Gisteren (*gaan*) ...**ging**..... Liese naar dokter Gryploos die ogenblikkelijk
 (*glimlachen*) ...**glimlachte**..... en (*vragen*) ...**vroeg**..... : ‘Dag Liese,
 ik (*hebben – tt*) ...**heb**..... je een hele tijd niet (*zien*) ...**gezien**..... .
 (*Zijn – tt*) ...**Ben**..... je soms ziek (*zijn*) ...**geweest**..... ?’

‘Dokter, dokter!’, (gillen – vt) **gilde** Gina in paniek. ‘Ik (denken – tt) **denk** dat ik een bril nodig (hebben – tt) **heb**’
 ‘Dat (veronderstellen – tt) **veronderstel** ik ook, mevrouw’, (antwoorden – vt) **antwoordde** de man. ‘U (bevinden – tt) **bevindt** zich in een snackbar!’

Marc Memorie (klagen – vt) **klaagde** bij dokter Gryploos: ‘Ik (hebben – tt) **heb** zo’n last van geheugenverlies...’ De dokter (onderzoeken – vt) **onderzocht** hem en (vragen – vt) **vroeg** : ‘Hoelang (hebben – tt) **hebt** u daar al last van, meneer Memorie?’

Marc Memorie (bekijken – vt) **bekeek** de dokter met grote ogen en (fluisteren – vt) **fluisterde** : ‘Last? Waarvan?’

Goldie, de gouvis, (komen – vt) **kwam** bij de dokter.
 Goldie (hoeven – vt) **hoefde** niets te zeggen, want dokter Gryploos (uitroepen – vt) **riep** meteen **uit** :
 ‘O! Ik (merken – tt) **merk** het al: uit de kom!’

Paul Dekker (stevenen – vt) **stevende** met een kikker op zijn hoofd naar dokter Gryploos. Die (schrikken – vt) **schrok** , (schudden – vt) **schudde** het hoofd en (zeggen – vt) **zei** : ‘Dat (zien – tt) **ziet** er ernstig uit.’ ‘Ja, het (beginnen – vt) **begon** met een wratje’, (reageren – vt) **reageerde** de kikker.

1 Vraag & antwoord

Vraag: Wat (zijn – tt) is een skelet in een kast?

Antwoord: Iemand die vroeger (winnen) gewonnen (hebben – tt)
heeft met verstoppertje...

Vraag: Wat (zijn – tt) is het verschil tussen een tandarts en een leraar?

Antwoord: Een tandarts (zeggen – tt) zeft : mondje open en een leraar
 (bevelen – tt) beveelt : mondje dicht.

Vraag: Wat (vinden – tt) vind je als je een olifant met een mol (kruisen – tt)

kruist ?

Antwoord: Je (vinden – tt) vindt dan hele grote hopen in de tuin!

Vraag: Wat (zijn – tt) is het meervoud van boom?

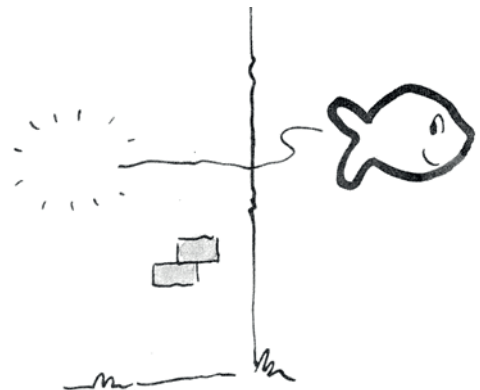
Antwoord: Je (noteren – tt) noteert dat het makkelijkst met drie letters: bos.

Vraag: Wat (zijn – tt) is een synoniem?

Antwoord: Een woord dat je (gebruiken – tt) gebruikt als je dat andere woord
 niet (kunnen – tt) kan spellen.

Vraag: Wat (zijn – tt) is het toppunt van geduld?

Antwoord: Je (tekenen – tt) tekent eerst een vis op de muur en dan wacht je
 tot hij weg (zwemmen – tt) zwemt

2 Dertien 'levensvragen' voor beginners...

- 1 Wat (gebeuren – tt) ...**gebeurt**..... er precies als je je tweemaal halfdood (schrikken – tt) ...**schrikt**..... ?
- 2 Als je een smurf (wurgen – tt) ...**wurgt**..... , welke kleur (krijgen – tt) ...**krijgt**..... hij dan?
- 3 Hoe (plaatsen – tt) ...**plaatst**..... men de bordjes VERBODEN OP HET GRAS TE LOPEN op het gazon?
- 4 Hoe (zullen – vt) ...**zouden**..... stoelen eruitzien als onze knieën aan de andere kant (zitten – vt) ...**zaten**..... ?
- 5 Waarom (krimpen – tt) ...**krimpt**..... een schaap niet als het na een regenbui weer (opdrogen – tt) ...**opdroogt**..... ?
- 6 Als Amerikanen bij een bruiloft rijst (gooien – tt) ...**gooien**..... , (smijten – tt) ...**smijten**..... Aziaten dan hotdogs?
- 7 Als de meeste ongelukken in huis (gebeuren – tt) ...**gebeuren**..... , waarom (verhuizen – tt) ...**verhuist**..... dan niet iedereen?
- 8 Waarom (hebben – tt) ...**heeft**..... Noach destijds die twee muggen niet (doodslaan) ...**doodgeslagen**..... ?
- 9 Hoe (weten – tt) ...**weet**..... een thermoskan of een drank warm of koud (moeten – tt) ...**moet**..... blijven?
- 10 (bestaan – tt) ...**Bestaat**..... er een ander woord voor synoniem?
- 11 Als de zwarte doos van een vliegtuig onverwoestbaar (zijn – tt) ...**is**..... , waarom (maken – tt) ...**maken**..... ze de vliegtuigen dan niet van dat materiaal?
- 12 Als superlijm werkelijk alles (vastlijmen – tt) ...**vastlijmt**..... , waarom (kleven – tt) ...**kleeft**..... het dan niet aan de binnenkant van de tube?
- 13 Wat (tellen – tt) ...**tellen**..... schapen als ze niet (kunnen – tt) ...**kunnen**..... slapen?

1 Het (zijn – vt) **was** midden in de nacht toen Silvia op de kamerdeur van haar ouders (kloppen – vt) **klopte** ‘Papa, (worden – tt) **word** wakker! Ik (horen – tt) **hoor** een muis piepen!’ Silvia’s vader (reageren – vt) **reageerde** eerst slaapdronken. Hij (slagen – vt) **slaagde** er nauwelijks in zijn ogen te openen en (uitstoten – vt) **stootte** onverstaanbare klanken **uit** Silvia (aandringen – vt) **drong aan** en (herhalen – vt) **herhaalde** : ‘Papa, (willen – tt) **wil** je alsjeblieft helpen! (Horen – tt) **Hoor** hoe die muis (piepen – tt) **piept**!’ Toen (worden – vt) **werd** vader boos: ‘Nou, wat (willen – tt) **wil** je dat ik (doen – tt) **doe**? (Moeten – tt) **Moet** ik die muis even (gaan – tt) **gaan** oliën, misschien?!’

2 Bert (lezen – vt) **las** de krant. Op een bepaald moment (schudden – vt) **schudde** hij het hoofd. Zijn vader (hebben – vt) **had** het (merken) **gemerkt** en (vragen – vt) **vroeg** : ‘(Vinden – tt) **Vind** je het interessant, Bert?’ Bert (schieten – vt) **schoot** in de lach: ‘Ik (lezen – tt) **lees** hier net dat Frans Bauer (gaan – tt) **gaat** zingen voor mensen in de gevangenis.’ Vader (knikken vt) **knikte** en (glimlachen – vt) **glimlachte** : ‘Zo (zien – tt) **zie** je maar dat je goed (moeten – tt) **moet** nadenken voordat je een strafbaar feit (plegen – tt) **pleegt**!’

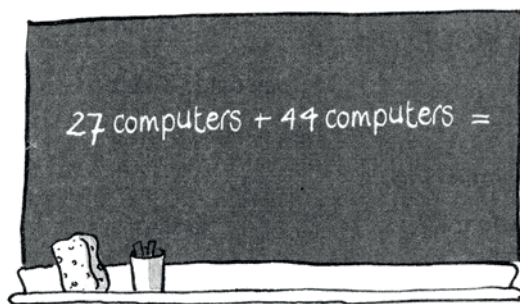

3 Bonnie (*passeren – tt*) passert een straat waarin juist een stadswerker putten aan het graven (*zijn – tt*) is. Tot haar verbazing (*komen – tt*) komt wat later een andere stadswerker en die (*beginnen – tt*) begint de putten dicht te gooien. (*Verbazen*) Verbaasd vraagt Bonnie waarom ze dat (*doen – tt*) doen. Een van de stadswerkers (*antwoorden – tt*) antwoordt: 'Nou, de man die de bomen (*moeten – vt*) moest planten (*kunnen – vt*) kon niet komen.'

4 Een blinde man en een vrouw met één been (*maken – tt*) maken ruzie. De man (*schelden – tt*) scheldt de vrouw de huid vol en zij (*reageren – tt*) reageert met even gruwelijke uitlatingen. Op een bepaald moment (*zeggen – tt*) zegt de vrouw met één been woedend: '(*Maken – tt*) Maak dat je (*wegkomen – tt*) wegkomt of ik (*geven – tt*) geef je een schop!' De blinde (*schamperen – tt*) schampert: 'Ah, ja? Dat (*zullen – vt*) zou ik weleens willen zien!'

5 Leentje (*draven – tt*) draaft de woonkamer in. Ze (*roepen – tt*) roept (*opwinden*) opgewonden: 'Papa, papa!' Haar vader die net (*telefoneren – tt*) telefoneert met een belangrijke klant, (*brullen – tt*) brult boos: 'Leen, je (*weten – tt*) weet toch dat je alleen (*mogen – tt*) mag praten als je iets (*vragen*) gevraagd (*worden – tt*) wordt!' 'Papa, papa!', (*herhalen – tt*) herhaalt Leen. '(*Kunnen – tt*) Kunt u me dan snel vragen of mama van de trap (*vallen*) gevallen (*zijn – tt*) is?!'

- 1 In het kleine schooltje van Melkebeek (*melden – tt*) meldt meester Pannenkoeck tijdens de rekenles: ‘Vanaf nu (*worden – tt*) wordt er op deze school met computers (*rekenen*) gerekend!’ Onmiddellijk (*bedanken – tt*) bedanken de kinderen hem met een daverend applaus. ‘Dus’, (*vragen – tt*) vraagt meester Pannenkoeck, ‘hoeveel (*zijn – tt*) is zeventwintig computers plus vierenvertig computers?’

- 2 Wat (*vinden – tt*) vind je van deze twee uitspraken van bekende Nederlanders?

Golfen (*zijn – tt*) is knikken voor rijke mensen die te lui (*zijn – tt*) zijn om te bukken.

(Youp van het Hek)

Er (*gaan – tt*) gaat meer boven je petje dan eronder.

(Toon Hermans)

- 3 Een galei met roeiers (*aankomen – vt*) kwam op een eiland aan. Met een diepe zucht en dodelijk vermoeid (*neerleggen – vt*) legden de roeiers de riemen neer. Allemaal (*zijn – vt*) waren ze bekaft. Ze (*zuchten – vt*) zuchtten diep. De stuurman (*komen – vt*) kwam voor hen staan en (*melden – vt*) meldde: ‘Mannen, ik (*hebben – tt*) heb goed nieuws, maar ook slecht nieuws.’ De roeiers (*weten – vt*) wisten niet wat hun nu weer te wachten (*staan – vt*) stond. Gelaten (*afwachten – vt*) wachtten ze af.

De stuurman (vertellen – vt) **vertelde** : ‘Het goede nieuws (zijn – tt) **is** dat jullie voor vandaag klaar (zijn – tt) **zijn** met roeien. Wij (gaan – tt) **gaan** een groot stuk vlees roosteren en lekker veel rum drinken!!’ De roeiers (brullen – vt) **brulden** enthousiast. De stuurman (wachten – vt) **wachtte** tot de roeiers (uitrazen) **uitgeraasd** (zijn – vt) **waren** en (opmerken) **merkte** toen **op** : ‘Het slechte nieuws is dat de kapitein morgen (willen) **wil** gaan waterskiën!’

4 Piet Friet (worden – tt) **wordt** door een politieagent (aanhouden) **aangehouden**. ‘Meneer, u (mogen – tt) **mag** niet doorrijden’, (zeggen – tt) **zeft** de agent, ‘want u (rijden – tt) **rijdt** in een Audi Quattro en u (inzitten – tt) **zit** er maar in uw eentje **in**.’ Met (verwonderen) **verwonderde** blik (aanstaren – tt) **staart** Piet de politieagent **aan**. ‘Wat (zijn – tt) **is** dat nu voor onzin?’, (knorren – tt) **knort** Piet. ‘Audi Quattro (zijn – tt) **is** gewoon het merk. Dat (betekenen – tt) **betekent** niet dat je er met zijn vieren in (moeten – tt) **moet** zitten.’ ‘Toch (krijgen – tt) **krijgt** u geen toestemming om verder te rijden’, (volhouden – tt) **houdt** de politieman **vol**. Piet (worden – tt) **wordt** boos: ‘Als het zo (zitten – tt) **zit**, dan (willen – tt) **wil** ik weleens even met je chef praten.’ ‘Dat (kunnen – tt) **kan** best’, (vinden – tt) **vindt** de agent, ‘maar dan (moeten – tt) **moet** u wel even geduld hebben want mijn chef (aanhouden – tt) **houdt** net drie mensen in een Fiat Uno **aan**.’

1 Na de voetbaltraining van de Melkebeek Boys (*gaan – vt*) ...gingen..... de spelers douchen. Benny, die voor het eerst (*meespelen – vt*) ...meespeelde..... met de Boys, (*staan – vt*) ...stond..... nog in de kleedkamer terwijl de anderen al (*douchen – vt*) ...douchten..... . ‘Benny!’, (*roepen – vt*) ...riepen..... de jongens. ‘Ik kom!’, (*gillen – vt*) ...gilde..... Benny terug. Even later (*komen – vt*) ...kwam..... hij te voorschijn. Hij (*houden – vt*) ...hield..... een paraplu in zijn hand. Daarmee (*gaan – vt*) ...ging..... hij in de warme waterstraal staan terwijl hij een deuntje (*fluiten – vt*) ...flood..... . ‘Maar Benny, waarom (*douchen – tt*) ...douche..... jij onder die (*opsteken*) ...opgestoken..... paraplu?’, vroeg één van de jongens. ‘Nou, ik (*hebben – tt*) ...heb..... mijn handdoek (*vergeten*) ...vergeten..... .’

2 Marie (*worden – tt*) ...wordt..... midden in de nacht wakker. Ze (*aanknippen – tt*) ...knipt..... het licht ...aan..... , (*bestuderen – tt*) ...bestudeert..... het nachtkastje van haar man en (*schudden – tt*) ...schudt..... hem heen en weer. ‘Jef, Jef, je (*moeten – tt*) ...moet..... wakker worden!’ Jef (*openen – tt*) ...opent..... moeizaam zijn ogen en (*vragen – tt*) ...vraagt..... wat er loos is. ‘Je (*hebben – tt*) ...hebt..... vergeten je slaappil in te nemen!’

3 Aan de tapkast van bar *Biepop* (*zitten – tt*) ...**zit**..... een man. Hij (*drinken – tt*) ...**drinkt**..... het ene glas na het andere. Opeens (*halen – tt*) ...**haalt**..... hij zijn glazen oog uit zijn kas en (*gooien – tt*) ...**gooit**..... het keihard tegen de ruit. Het glazen oog (*stuiteren – tt*) ...**stuitert**..... terug en de man (*stoppen – tt*) ...**stopt**..... het weer op zijn plaats. De vrouw naast hem (*hebben – tt*) ...**heeft**..... het schouwspel (*gadeslaan*) ...**gadegeslagen**..... , maar (*begrijpen – tt*) ...**begrijpt**..... niet wat er precies (*zijn – tt*) ...**is**..... (gebeuren) ...**gebeurd**..... . ‘Waarom (*doen – vt*) ...**deed**..... je dat nou?’, (*vragen – tt*) ...**vraagt**..... ze uiteindelijk. De man met het glazen oog (*ophalen – tt*) ...**haalt**..... zijn schouders ...**op**..... en (*mompelen – tt*) ...**mompelt**..... : ‘Ik (*kijken – vt*) ...**keek**..... even of mijn brommer er nog (*staan – tt*) ...**staat**..... .’

4 De Belgen (*lanceren*) ...**lanceren**..... vandaag hun eerste ruimteraket. ‘Nou’, (*vragen – tt*) ...**vraagt**..... een Nederlandse verslaggever, ‘waarheen (*leiden – tt*) ...**leidt**..... de weg?’ ‘Dat (*vinden – tt*) ...**vind**..... ik een overbodige vraag’, zegt de Belg. ‘(*Vinden – tt*) ...**Vind**..... je dat zelf ook niet? We (*hebben – tt*) ...**hebben**..... het in alle kranten (*publiceren*) ...**gepubliceerd**..... .’ Trots als een pauw (*melden – tt*) ...**meldt**..... de Belgische ruimte reiziger: ‘Wij (*vliegen – tt*) ...**vliegen**..... naar de zon!’ ‘Naar de zon?’, (*schrikken – tt*) ...**schrikt**..... de reporter. ‘Dat (*kunnen – tt*) ...**kan**..... toch niet? Daar (*zijn – tt*) ...**is**..... het toch veel te heet! (*Zijn – tt*) ...**Bent**..... u niet bang dat u (*zullen – tt*) ...**zult**..... smelten?’ De Belgische astronaut (*knipogen – tt*) ...**knipoogt**..... naar een collega en (*melden – tt*) ...**meldt**..... dan doodleuk: ‘U (*kunnen – tt*) ...**kunt**..... gerust zijn, wij (*weten – tt*) ...**weten**..... wat we (*doen – tt*) ...**doen**..... , hoor. Wij (*zijn – tt*) ...**zijn**..... niet gek. We (*gaan – tt*) ...**gaan**..... natuurlijk ’s nachts!’

1 Nog een paar 'levensvragen'...

Als je van zwemmen slank (worden – tt)

...**wordt**....., wat (doen – tt)

...**doen**..... walvissen dan verkeerd?

Waarom (lopen – tt) ...**loopt**..... je

neus, terwijl je voeten (ruiken – tt)

...**ruiken**..... ?

Hoe eerder je (achterop raken – tt) ...**achteropraakt**..... met je werk, hoe meer tijd je

(overhouden – tt) ...**overhoudt**..... om het weer in te halen.

2 Een kip en een haan (lopen – tt) ...**lopen**..... elkaar tegen het lijf. 'Kukeleku',

(zeggen – tt) ...**zegt**..... de haan. 'Miauw', (antwoorden – tt)

...**antwoordt**..... de kip enthousiast. De haan (monstereen – tt) ...**monstert**..... de

kip en (vragen – tt) ...**vraagt**..... : 'Miauw? Wat (krijgen – tt) ...**krijgen**.....

we nou?' 'Ach', (melden – tt) ...**meldt**..... de kip nonchalant, 'ik (hebben – tt)

...**heb**..... een cursus (volgen) ...**gevolgd**....., want zonder vreemde

talen (komen – tt) ...**kom**..... je tegenwoordig niet meer aan de bak.'

3 Het (zijn – tt) is..... weer tijd voor een gedicht!

(Koken – tt) Kook..... eens een potje poëzie.

Een dichter (zijn – tt) is..... een kok –
 eerst (openspreiden – tt) spreidt..... hij alle
 ingrediënten open..... ,
 dan (snijden – tt) snijdt..... hij,
 (bakken – tt) bakt..... hij
 in een wok of in een pan,
 en (kunnen – tt) kan..... hij enkel hopen
 dat iemand (zeggen – tt) zegt..... dat van zijn bord
 elke hap lekkerder (worden – tt) wordt..... .

Een kok (zijn – tt) is..... net zoals een dichter –
 elk woord (zijn – tt) is..... van belang,
 wat zwaarder of wat lichter,
 alles (leiden – tt) leidt..... tot samenhang.

Wie met zulke woorden (kennismaken – tt) kennismaakt..... ,
 (weten – tt) weet..... ook hoe fijn een komma (smaken – tt) smaakt..... .

Uit 'Ik vind je hiëroglief', abimo, 2003

4 Op het huis van mijn buurman (hangen – tt) hangt..... een bordje waarop
 (schrijven) geschreven..... (staan – tt) staat..... : (Inbreken – tt)
Breek..... bij ons in..... en (bezorgen – tt) bezorg.....
 onze pitbull de dag van z'n leven!

1 De eigenaar van antiekzaak *Verleden Tijd* (zijn – tt) **is** een man die graag grapjes (maken – tt) **maakt** Zo (gebeuren – tt) **gebeurt** het geregeld (en het (zijn – tt) **is** voorheen ook al vaak (gebeuren) **gebeurd**) dat iemand de zaak binnen (wandelen – tt) **wandelt** en (vragen – tt) **vraagt** : ‘Is er nog iets nieuws (binnenkomen) **binnengekomen**?’ Het standaardantwoord van de antiquair (luiden – tt) **luidt** : ‘Iets nieuws? Wat (denken – tt) **denkt** u nu zelf?’

2 Hannie en haar moeder (slenteren – vt) **slenterden** door de winkelstraat waarbij het meisje de hele tijd (lopen – vt) **liep** te fluiten. Na een tijd (irriteren – vt) **irriteerde** dat Hannies moeder zodanig dat ze (vragen – vt) **vroeg** waarom haar dochter dat (doen – vt) **deed** Hannie (schudden – vt) **schudde** het hoofd en (antwoorden – vt) **antwoordde** : ‘Mama, dat (zijn – tt) **is** om de nijlpaarden uit de buurt te houden.’ Haar moeder (ophalen – vt) **haalde** haar schouders **op** en (roepen – vt) **riep** : ‘Hannie, meisje, hier (zijn – tt) **zijn** helemaal geen nijlpaarden!’ Het meisje (kijken – vt) **keek** triomfantelijk en (glimlachen – vt) **glimlachte** : ‘Zie je wel dat het (helpen – tt) **helpt**!’

3 Marino (stoppen – tt) stopt met zijn auto bij een tankstation en (vragen – tt) vraagt aan de bediende hoe duur een druppel benzine (zijn – tt) is. De bediende (aanstaren – tt) staart Marino met grote ogen aan en (antwoorden – tt) antwoordt: 'Eén druppel (kosten – tt) kost helemaal niets, mijnheer.' Marino (knikken – tt) knikt en (zeggen – tt) zegt: '(Druppelen – tt) Druppelt u dan mijn tank maar eens lekker vol.'

4 Twee ballonnen (zweven – tt) zweven rond op een feestje. Ze (bewegen – tt) bewegen mee op de muziek en (amuseren – tt) amuseren zich geweldig. Maar wanneer de ene ballon frisdrank (drinken – tt) drinkt, (knappen – tt) knapt hij ogenblikkelijk. De andere ballon (schudden – tt) schudt: 'Ik (hebben – tt) heb hem nog (waarschuwen) gewaarschuwd. Ik (zeggen – vt) zei nog nadrukkelijk: (drinken – tt) drink nooit frisdrank met prik!'

5 Ik (vragen) vroeg gisteren aan Hanna: '(Zijn – tt) Ben jij bang voor schildpadden?' Ik (hebben – vt) had het niet (verwachten) verwacht, maar ze (antwoorden – vt) antwoordde: 'Ja, heel erg!' Daar (zijn – vt) was ik toch van (schrikken) geschrokken. Dus (zeggen – vt) zei ik: 'Schildpadden (zijn – tt) zijn toch heel vreedzame dieren?' Toen (repliseren – vt) reliceerde Hanna: 'Dat (zullen – tt) zal best, maar ik (vertrouwen – tt) vertrouw ze niet. Je (weten – tt) weet nooit wat ze in hun schild (voeren – tt) voeren !'

Hoe ver ben je al? _____

